

paa 100 Tdr. Land. Jeg synes, det er uheldigt, at man ikke har affattet Loven saaledes, at den netop beskytter Husmandsjord under Husmandsdrift.

Det andet Spørgsmaal, jeg vil stille til den højtærede Landbrugsminister, vedrører Vilkaarene for Bortsalg af Jord i offentligt Eje, idet jeg vil spørge, om han, saafremt disse nyoprettede Brug i Fremtiden ikke kan klare sig paa Grund af de meget vanskelige Forhold, hvorunder de nu oprettes, vil søge igennem Statsmagten at komme disse Nybyggere til Hjælp ved Ydelse af Statstilskud, f. Eks. ved rente- og afdragsfri Driftslaan. Jeg hører til dem, der tror, at de Brug, som oprettes nu i Henhold til denne Lov, ikke vil kunne klare sig i Længden, hvis de vedkommende ikke i Forvejen har en betydelig Kapital. De vil komme til at svare en Afgift af mindst 130—150 Kr. om Aaret pr. Td. Land eller $\frac{1}{2}$ ha, og en saadan Afgift tror jeg ikke, at nogen Mand i Længden vil være i Stand til at udrede. Hvis disse Brugere skulde gaa nedenunder og hjem, vil Statsmagten saa ikke være med til at beskytte og opretholde saadanne Brug, som er kommet i Gang ved Hjælp af Statens Midler?

Jeg maa maaske lige have Lov til at give mine Grunde for, at jeg ikke tror, de kan klare sig. Tag f. Eks. et nyoprettet Brug paa 10 Tdr. Land middelgod Jord. Der vil man i Øjeblikket til Indkøb af Jord sikkert have en Udgift paa omkring 1000 Kr. pr. Td. Land; og da Beløbet efter Loven skal forrentes med $4\frac{1}{2}$ pCt., vil dette andrage 450 Kr. aarlig. Endvidere er der opført Bygninger til et Beløb af f. Eks. 16 000 Kr., hvilket vistnok i Øjeblikket vil være for lidt, men nu holder vi os til det. Af disse 16 000 Kr. skal de 6 000 Kr. forrentes med $4\frac{1}{2}$ pCt.; det bliver 270 Kr. Og der skal være til Stede $\frac{1}{10}$ af det Byggelaan, som skal til; det skal man enten laane eller eje, og Renten deraf bliver 62 Kr. Men efter 3 Aars Forløb kommer hertil Afdrag paa Byggelaan, 16 000 Kr. à 1 pCt.; det bliver 160 Kr. Man kommer altsaa for Jord og Bygninger efter 3 Aars Forløb op paa en Udgift af i alt 942 Kr. Ganske vist skal efter 10 Aars Forløb Renteberegningen af Byggelaanet tages op til Revision, og saa kan

Renten naturligvis nedsættes noget; men der kan neppe blive Tale om mere end $\frac{1}{2}$ pCt. Til disse faste Udgifter kommer yderligere Udgiften til Besætning, Redskaber og Skatter, og det vil vistnok i Øjeblikket beløbe sig til mindst lige saa meget. Loven forudsætter, at disse Brug skal drives som Landbrugsbedrifter, ellers vilde der nu heller ikke være nogen rigtig Mening i at oprette dem. Hvis man anslaaer Udgiften til Besætning til et saadant Brug saa lavt som til 3 700 Kr., vil der til Forrentning af dette Beløb med 5 pCt. medgaa 185 Kr. Endvidere sætter jeg Udgiften til Redskaber til 1 800 Kr., og gaar jeg ud fra, at dette Beløb forrentes med 5 pCt., hvad man i Øjeblikket ikke kan faa Pengene til, bliver Forrentningen heraf 90 Kr.; Skatter bliver mindst 100 Kr. Det bliver tilsammen 375 Kr. De faste Udgifter paa et saadant Brug paa 10 Tdr. Land bliver altsaa i alt 1 317 Kr. Derefter vil den samlede Sum, som et saadant Hjem kommer til at koste, udgøre 33 100 Kr.

Nu skal den nye Bruger altsaa enten eje eller laane mindst 7 000 Kr. For det første $\frac{1}{10}$ af 16 000 Kr. og endvidere Beløbet til Besætning og Redskaber. Hvis dette Beløb skal laanes, maa han afdrage det, men saa bliver hans aarlige Udgift saa meget større. Saa staar han dog med en fuldstændig bar Ejendom, hvor der mangler mange forskellige Ting; og naar man er kendt med Landbrugsforhold, ved man, at der kommer meget andet til end det, jeg har nævnt.

Derfor tror jeg ikke, at de Brugere, som kommer ind under disse Forhold, vil kunne klare sig, og derfor retter jeg det Spørgsmaal til den højtærede Landbrugsminister, om Staten i Tilfælde af, at saadanne Brugere gaar i Stykker, vil træde til og hjælpe dem udover, hvad der er hjemlet i Loven. Jeg tror ikke, at Samfundet vil være tjent med, at disse Bygndere gaar nedenunder og hjem. Jeg indrømmer, at den Lov, jeg her taler om, vel nok i Princippet er den bedste Landbrugslov, der overhovedet er gennemført, og hvis den var blevet gennemført for 20 Aar siden, vilde alt, hvad der hedder Statshusmandsbrug, nu have en ganske anderledes betrygget Stilling, end det har